

Kubatuurmahutuse poolest jäävad alla määra, peale ülalmainitud nahatööstuse, veel jalanõudetööstus (4 m³), metallitööstus (6 m³), sarve- ja konditööstus ning kammitöökoda (10 m³), saavisaaduste valmistus (11 m³) ja seebivabrik (12 m³). Kõik need ettevõtted seisavad tööruumide kubatuurmahutuse poolest all määra, sarve- ja kondi- ning seebitööstus isegi kahekordselt, kuna neis ümbertöötatavad ained rikuvad õhku. Viletsaim valgustatavus on näidatud ülal masinatööstuse kohta. Teisel arvestatud juhtumusil on tingimused paremad, ei vasta aga kaugelki tehnilisile nõudeile. Ainult 4 ettevõttes võib arvata valgustatavuse rahuldavaks; savitöökojas — 36% ehk 2,8 m² põranda kohta 1 m² akent, metallitöökojas — 25% ehk 4 m², kaalude-töökojas — 18% ehk 5,5 m² ja trükikojas — 26% ehk 3,9 m²; kõigil muil juhtumusil on valgustatavus halvem.

Masinate tarvitamine masinate ja aparaatide valmistamisel.
Emploi des machines à la fabrication de machines, appareils etc.

3. Masinate, aparaatide valmistus. — Fabrication de machines, d'appareils etc.

Töömasinate nimetus Désignation des machines-outils	Masinate valm. Fabrication des machines	Mehaanikatöök. Industrie méca- nique	Kuldsepad ja juveliiird Bijouteries	Kellasepad Horlogeries	Veskite valmist. Minoteries	Optikatöökodjad Opticiens	Sugadetööstus Brosseries	Kokku Total
1. Treipingid . . . . . Tours	58	10	3	3	—	—	—	74
2. Puurmasinad . . . . . Chevalets	29	5	—	1	—	—	—	35
3. Freesmasinad . . . . . Fraiseuses	6	—	—	—	—	—	—	6
4. Lihvimismasinad . . . . . Machines à émoudre	15	—	—	—	—	—	—	15
5. Vindilõikamismasinad . . . . . Farauds	3	—	—	—	—	—	—	3
6. Hõõvelmasinad . . . . . Raboteuses	5	—	—	—	—	—	—	5
7. Kruvipeade lõikamise masinad . . . . . Filières	2	—	—	—	—	—	—	2
8. Auguriumismasin . . . . . Perforatrices	1	—	—	—	—	—	—	1
9. Kreissaed . . . . . Scies circulaires	4	—	—	—	—	—	—	4
10. Rauavaltsid . . . . . Laminoirs	1	—	—	—	—	—	—	1
11. Raulõikamiskäärid . . . . . Découpeuses	1	1	—	—	—	—	—	2
12. Haamermasinad . . . . . Marteaux-pilons	7	—	—	—	—	—	—	7
13. Mehaanilised pressid . . . . . Presses mécaniques	1	1	—	—	—	—	—	2
14. Stantsimismasinad . . . . . Estampes	5	—	—	—	—	—	—	5
15. Revolver-treipingid . . . . . Tours à revolvers	13	—	—	—	—	—	—	13
16. Muud töötamismasinad . . . . . Autres machines	15	3	6	2	2	1	1	30
Kokku Total	166	20	9	6	2	1	1	205

Väiketööstus: tööstusharude paigutamisel järjekorda neis töötavate inimeste arvu järele, nagu ülalgi:

13. Rõivastus ja puhastus — 1029 inimest. Selle tööstusharu 18 liigis, millede kohta olemas andmed, leiame kubatuurmahutuse täiesti küllaldaselt rahuldavana, kuna aga valgustatavus on rahuldav vaid 4 juhul (20%-st ehk 5 m² kuni 75%-ni ehk 1,3 m²; viimane